

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการพัฒนารูปแบบ “สนามการเรียนรู้ฐานปัญญา”

(Brain Based Learning Playground- BBL Playground)

ฐานคิด การมีกิจกรรมทางกาย ของเด็กในลักษณะการเล่นที่ต้อองอาศัยการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ที่เรียกว่า **Active Play** ถือเป็นการเล่นที่ไปพร้อมๆกับการได้รับความสนุกสนานจากการเล่นของเด็ก ทุกครั้งที่เด็กเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นทั้งที่เป็นการเล่นแบบอิสระคือเล่นเองคนเดียว เล่นเป็นกลุ่ม หรือการเล่นที่มีการกำหนดรูปแบบ มีกฎกติกา เด็กจะเกิดการเรียนรู้จากการเล่นนั้นๆเสมอ โดยเฉพาะในเด็กระดับอนุบาล 3-5ปี และประถมต้น 6-8 ปี จำเป็นจะต้องให้เด็กได้มีโอกาสเล่นแบบActive play บ่อยขึ้นเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ในทั้ง 3 องค์ประกอบของการเรียนรู้ตามที่ระบุใน Bloom’s Taxonomy of Learning ได้แก่ 1) **พุทธิพิสัย (Cognitive Domain)** คือพัฒนาการทางสติปัญญา อันเกิดจากการคิดวิเคราะห์หาคำตอบที่ดีที่สุดเพื่อประกอบการตัดสินใจลงมือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในขณะที่ทำการเล่น 2) **จิตพิสัย (Affective Domain)** คือพัฒนาการด้านเจตคติ คุณธรรม จริยธรรม การช่วยเหลือเกื้อกูล การปฏิบัติตามกฎกติการะหว่างที่เด็กเล่น อันเป็นคุณสมบัติสำคัญของการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมในอนาคต และ 3) **ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)** คือพัฒนาการด้านทักษะการเคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการเล่นของเด็ก และจะส่งผลต่อพัฒนาการทางทักษะในการดำรงชีวิตประจำวันและการประกอบสัมมาชีพเมื่อเติบโตขึ้น

วัตถุประสงค์ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนารูปแบบสนามเด็กเล่นที่มีองค์ประกอบของพื้นที่และอุปกรณ์การเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านสติปัญญา(พุทธิพิสัย) ด้านเจตคติต่อการเรียนและต่อเพื่อร่วมเล่น(จิตพิสัย) และด้านทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน(ทักษะพิสัย)
2. เพื่อประเมินผลพัฒนาการทั้ง 3 ด้าน ของเด็กภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นในพื้นที่สนามการเรียนรู้ฐานปัญญา

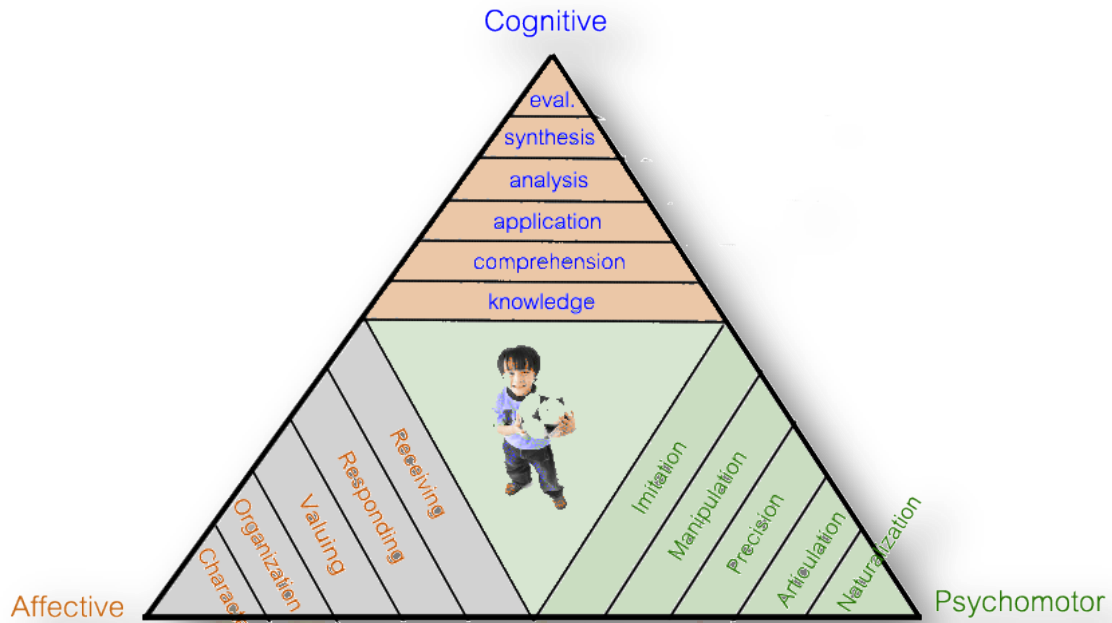
กระบวนการดำเนินงาน การเล่นในสนามเด็กเล่นที่ออกแบบเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 3 ด้านดังกล่าว เรียกสนามเด็กเล่นนี้ว่า “สนามการเรียนรู้ฐานปัญญา” (Brain Based Learning Playground - BBL Playground) เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส) มุ่งเน้นให้เด็กเล่นเพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental movement) ซึ่งเป็นการพัฒนาด้าน**ทักษะพิสัย** พร้อมกับพัฒนาการด้าน**พุทธิพิสัย** ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ถึงการเคลื่อนไหวร่างกายที่ต้องเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวเด็กเองกับวัตถุที่ออกแบบไว้ในพื้นที่การเล่น เด็กจะได้เรียนรู้ในเรื่องขนาดของวัตถุ ความสูง-ต่ำ ระยะห่าง ทิศทาง ตลอดจนความรู้สึกสัมผัสที่แตกต่างกันของวัตถุที่ใช้ในการออกแบบ อีกทั้งเด็กจะได้เรียนรู้ถึงการมีอิสระที่จะตัดสินใจในการเลือกวิธีที่จะเคลื่อนไหว

จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง และ พัฒนาการด้านจิตพิสัย เด็กจะเรียนรู้ถึงการปฏิบัติต่อเพื่อนขณะเล่น เช่น การรอคอย การแบ่งปันพื้นที่การเล่น การช่วยเหลือเพื่อนที่ยังทำไม่ได้ รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการเล่นซึ่งจะทำให้เด็กรักที่จะเล่นเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ

กำหนดให้เด็กนักเรียนระดับอนุบาล เข้าเล่นในสนามเด็กเล่น BBL playground วันละ 60 นาทีโดยแบ่งเป็นช่วงเช้า 30 นาที และบ่าย 30 นาที เป็นเวลา 4 เดือน ทำการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเล่นและต่อเพื่อน และทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ก่อนเข้าเล่นในพื้นที่ที่กำหนด และ หลังการเล่นครบ 2 , และ 4 เดือน ผลการทดสอบภายหลังการเล่นเด็กมีพัฒนาการด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเล่นและต่อเพื่อน และทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทุกด้าน

ผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม สนามเด็กเล่น BBL playground เป็นพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีกิจกรรมทางกายในลักษณะ Active Play ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีศักยภาพเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กครอบคลุมองค์ประกอบของการเรียนรู้ (Bloom's Taxonomy of Learning) ดังกล่าวข้างต้น เพราะขณะปฏิบัติกิจกรรมการเล่นต่างๆ สมรรถนะของเด็กจะทำหน้าที่สั่งการทั้งใน mode ที่เป็นพุทธิพิสัย(Cognitive Domain) ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าเป็นพิสัยด้านสติปัญญา และ mode ที่เป็นจิตพิสัย(Affective Domain) หมายถึงพิสัยด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งการสั่งการให้ระบบกล้ามเนื้อโครงร่าง (Skeletal muscle) ทำการเคลื่อนไหวไปตามแบบแผนของทักษะที่ต้องการ นั่นคือการสั่งการของสมองใน mode ทักษะพิสัย(Psychomotor Domain) การทำงานของสมองเพื่อสั่งการอยู่ตลอดเวลาในขณะที่เด็กเล่นกิจกรรมต่างๆจึงเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กในทุกมิติได้เป็นอย่างดี และถ้ามีการกระตุ้นให้สมองทำงานผ่านกิจกรรมการเล่นของเด็กตั้งแต่เยาว์วัยและทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นผู้มีสติปัญญาประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน ดังเป็นที่เข้าใจกันว่าเป็นความสำเร็จเชิงวิชาการ อีกทั้งยังจะเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพทางจิตปัญญา โดยสมบูรณ์

ปัจจุบันมีการเผยแพร่หลักการและวิธีจัดทำสนามเด็กเล่น BBL playground นี้ไปยังโรงเรียนระดับอนุบาลและประถมศึกษา รวมถึงศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่น้อยกว่า 1000 แห่ง ทั่วประเทศ รูปแบบสนามเด็กเล่นที่พัฒนาขึ้นนี้จัดว่าเป็นการพัฒนาพื้นที่สุขภาพที่สามารถนำไปดำเนินการได้โดยง่าย ไม่ต้องการงบประมาณที่สูง เนื่องจากสามารถจัดทำได้ด้วยวัสดุพื้นบ้าน และวัสดุเหลือใช้ เช่น ไม้ไผ่ ยางรถยนต์ ฯลฯ จึงสามารถสร้างด้วยงบประมาณขั้นต่ำเพียงสนามละ 30,000.- 50,000. บาท

สรุป การเล่นของเด็กแบบ Active play ไม่ว่าจะเป็นการเล่นในรูปแบบใด ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ ทั้งด้าน พุทธิพิสัย(Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)

PARC
Thai Health